СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 156. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 8-го липня 1939. No. 156. Jersey City, N. J., Saturday, July 8, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Вид. „Свобода": BErgen 4-0237, 4-0807. — Вид. У. Н. Союзу: BErgen 4-1018. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

30,000 ДОПОМОГОВИХ РОБІТНИКІВ НА СТРАЙКУ

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗАРЯДИЛА СТРАЙК ПРОТИ КОНГРЕСУ.

НЮ ЙОРК. — „Рада будівляних і конструкційних фахів", що представляє юнії будівляних робітників, зорганізованих при Американській Федерації Праці, зарядила страйк своїх членів, занятих на допомогових роботах, щоб заставити конгрес привернути цим робітникам давню заплату.

На страйк вийшло коло 30,000 робітників. Заклик до страйку виразно заявляє, що страйк є звернений проти нікого іншого, але проти конґресу. Є це перший страйк свого роду.

Тимчасом заряд допомогових робітників загрозив, що страйкуючі робітники на допомогових роботах не дістануть допомоги.

НЕ РІШИЛИСЯ ЗАБОРОНИТИ РУЗВЕЛТОВІ КАНДИДУВАТИ ВТРЕТЕ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський комітет для судових справ розглянув внесок, щоб конгрес ухвалив поправку до американської конституції проти кандидування втрете на уряд президента Злучених Держав, і при голосуванні 10 голосами проти 2 рішився поправки не потверджувати.

При голосуванні в цім самім комітеті над питанням, чи продовжити каденцію президента до 6 літ, 7 членів комітету голосували за внесок, а 7 проти.

Супроти цього комітет не предложить сенатові ні одного ні другого внеску.

ЩЕ ОДИН КАНДИДАТ НА УРЯД ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Пол МекНот, комісар Филипинських островів, котрого приятелі вели вже якийсь час кампанію за номінацію його з Демократичної Партії на уряд президента Злучених Держав на випадок, як Рузвелт не буде кандидувати, заявляє, що він буде добиватися цеї номінації без огляду на те, чи президент Рузвелт виставить свою кандидатуру, чи не виставить.

УДОСКОНАЛЮЮТЬ ДАЛІ ПОВІТРЯНИЙ ПЕРЕВІЗ ПОЧТИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (Па.) — У четвер, в 3. годині пополудня, злетів з даху місцевої почти синьо-срібний літак системи автожіро, навантажений 42,000 почтових пересилок, і за короткий час після того осів на Центральнім Летовищі за Кемденом, 6 миль від місця свого вилету, а 13 хвилин опісля був уже з поворотом на даху філядельфійської почти з другим ладунком почти з Кемдена до Філядельфії.

В цей спосіб відкрито правильне вожения почти при помочі автожіра, котрий може підноситися з місця вгору майже прямовісно.

ЗНАЙДЕНО 53 ТІЛА ЖЕРТВ ПОВЕНИ.

ДЖЕКСОН (Кентокі). — Досі відкрито тіла 53 осіб, що впали жертвою великої повени гірських потоків східної частини стейту Кентокі. Їх уже розпізнано, але 47 інших осіб ще далі не знайдено.

Залізничі й автомобільні дороги сильно потерпіли через виливи рік.

З листи утоплених осіб видно, що інколи цілі родини впали жертвою повени, а інколи з них лишилися лише малі діти.

СТАВЛЯТЬ НА СУД МІСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

ЕЛИЗАБЕТ (Ню Джерзі). — Велика лава присяжних суддів постановила поставити на суд 9 урядовців міста Линден, 5 бувших урядовців і 2 приватні особи, як обвинувачених за фінансові зловжитки.

ПРОТИ УЧАСТИ АМЕРИКИ В НОВІЙ ЕВРОПЕЙСЬКІЙ ВІЙНІ.

ШАРЛОТСВИЛ (Вірджінія). — На зборах Інституту для Публичних Справ, скликаних Вірджінським стейтовим університетом, промовляли про відношення Америки до наступної війни в Европі сенатор Луис Швеленбек, демократ з Вашинґтону, і полковник Теодор Рузвелт. Оба бесідники годилися в тому, що Злучені Держави не повинні брати участи у такій війні.

ЗАКИДАЮТЬ МАСОВІ ВИБОРЧІ ОБМАНСТВА.

БЕТОН РУЖ (Луізіяна). — У додатку до скандалу зо зловживанням фондів стейтового університету його президентом, д-ром Смитом, назріває ще один скандал, бо проти політичної машинерії покійного стейтового диктатора Гуї Лонга підносять тепер закиди масових виборчих обманств. Кажуть, що машина Гуї Лонга „вкрала" конгресові вибори в 1938. році.

АМЕРИКА ДУМАЄ ПІДНОСИТИ ПРЕТЕНСІЇ ДО АНТАРКТИКУ.

ВАШИНҐТОН. — Кілька департаментів федерального уряду займаються тепер питанням, чи Злучені Держави мають право проголосити Антарктик, себто околиці коло полудневого бігуна, американською кольонією. В цій справі вийде незадовго рішення Білого Дому.

Якби це рішення випало позитивне, то тоді адмірал Бирд мав би стати на чолі експедиції, що малаб затвердити ці права.

Уряд уважає Антарктик важною базою для летництва.

УРЯДОВІ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ НІМЕЦЬКОГО „БУНДУ".

НЮАРК (Ню Джерзі). — Стейтовий комісар контролі алькогольних напитків відкликав дозвіл на продаж цих напитків на даний тимчасово Таборові Німецько-Американського Бонду в Нордленді, на тій основі, що члени Бунду зломали стейтовий закон, що забороняє ношення військових уніформ та вивішування прапору зо свастикою.

ПОТРЕБУЮТЬ ПРАЦІ.
Коли місто Ню Йорк зголосило, що воно має 58 вільних посад для автових машиністів, зголосилося 6,500 охочих до праці. Посада дає $1,200 до $1,500 річного приходу.

ГУВЕР ГОВОРИТЬ НА РАДІО ПРОТИ РУЗВЕЛТА.

Бувший президент Гувер виголосив через радіо промову проти президентової міжнародньої політики. Закидав Рузвелтові, що своєю „політикою сили" президент може легко втягнути Америку в війну.

КЛОПОТИ СТЕЙТУ З ПОДАТКОМ.

Торговці тютюну в околиці Нюарку, Н. Дж., мають тепер золотий бизнес. Мешканці нюйорського стейту, щоб вминути плачення високого податку від тютюну, що його введено в життя з 1. липня, приїжджають на закупна до стейту Ню Джерзі. Дрібні торговці тютюну збільшили свій продаж від 50 до 100%.

УТОНУВ У ГОРИНІ.

Коло Котова, повіт Рівне, виловили з Горині мертве тіло 50-літнього Явдокима Малярчука, який іще 11-го лютого ц. р., вертаючись пяним з весілля, впав до ріки й утонув.

ДВІ ВЕЛИКІ ПОЖЕЖІ НА ВОЛИНІ.

У Кухарах, повіт Ковель, з неустійненої причини вибухла пожежа у забудуваннях Юхима Чирука. Вогонь перекинувся на сусідні забудування. Жертвою пожежі впало 30 домів, 28 стоділ і 24 хлїви з великою скількістю збіжжя. Загальна втрата коло 80,000 зл. — Також у Селиськах під Ковлем згорів млин з великою скількістю збіжжя на шкоду Мих. Романчука. Здається, що млин підпалили на тлі особистої пімсти.

У СТРИЮ ЗАБОРОНЯЮТЬ ВИВІШУВАТИ УКРАЇНСЬКІ АФІШІ.

В Стрию від якогось часу не вільно чомусь ліпити українських афішів. Підприємства ліплення афішів пояснюють це тим, мовляв, вони дістали заборону ліпити українські афіші в середмісті.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ОПЕРОВИЙ „ЗОРЯН".

Найновішою ревеляцією Ціріху є молодий співак, українець з походження, Карло Роматко, який своїм першим виступом на сцені в ролі Дон Хозе (Кармен) підбив серця цілого Ціріху. На премієрі виклинувала публика молодого (всього 26-літнього) співака 17 разів, що, зважувши холоднокровність і здержливість ціріхської публики, є найкращим доказом великого захоплення тієї публики голосом, появою та мистецьким талантом молодого співака. Романтко ще досі ніде не виступав. Його перший гостинний виступ був саме в Ціріху. Свою карієру почав Роматко від співочих пописів у Відні, в яких здобув першу нагороду в 1934 р. Крім учнівських виступів у віденській Академії він публично ніде не виступав. Тепер Роматко вибирається до Італії на три місяці, відки вернеться до ціріхської опери, з якою підписав умову. Ціріхські, звичайно дуже гострі, музичні критики виписують самі похвали про нового співака. Точніших даних покищо про нього, його життя та походження не маємо.

НА РОГАХ КОРОВИ.

А. Беринду, селянку у Чайковичах, повіт Рудки, пробила розюшена корова трича рогами. По чотирьох годинах мук Беринда згинула.

ГАРНІ ДОХОДИ З МУЗЕЇВ.

Французькі музеї та історичні замки виказують велику надвишку доходу за 1938. р. у відношені до 1936. р. 1937. р. не беруть під увагу, бо тоді музеї та історичні памятки відвідали міліони осіб, які приїхали на всесвітню виставу до Парижа. І так паризький музей Лювр приніс 30% доходу, музеї: Клюні і Люксембургу збільшили свої доходи на 20%, історичні замки у Вертак принесли 30% доходу більше, а замок у Тріянон 100%. Інші історичні замки мають тепер 30% доходу більше ніж у 1936. р.

МАНДРІВНІ СВЯЩЕНИКИ.

„Безбожник", орган союзу безбожників у СССР, нарікає, що по шляхах і по селах можна стрінути від якогось часу „мандрівних священиків". Не є це мандрівні проповідники, про яких писала раніше большевицька преса. Ці священики — пише „Безбожник" — мандрують по селах і містечках з невеличкою валізочкою в руках, в якій мають літургічні предмети, необхідні до богослуження. Ось так — обурюється орган безбожників — ці священики „носять з собою церкву". Прибувши до села, „мандрівний священик" налагоджує негайно звязок з його мешканцями. Якщо якась селянка нездужає, священик доглядає її та дітей, помагає в кухні і навіть за власні гроші купує харчі. Таким чином священик здобуває довіря і прихильність населення, яке опісля навчає про духові і моральні вартості. „Безбожник" кінчить свою статтю наклепом, що мандрівні священики є мабуть „фашистівськими шпигунами", що діють на шкоду комуністичної держави.

КАПЕЛЮХИ, ЩО КРИЧАТЬ.

На мексиканському острові Тібурон, де живуть ще індіяни, носять індіянські дівчата сукні і капелюхи з пер. Деякі з них мають капелюхи величенських розмірів і як дехто може думати на те, щоб охоронити своє лице від сонця. Неодин чужинець, пройшовши мимо жінки з такою парасолею на голові, оглядається, коли почує голоси, які йдуть з того капелюха. Він може нераз помітити, як жінка схиляється під тягаром на своїй голові, розвязує стяжки і зпоза численних пер витягає дитину.

ПРИЗНАНИЙ ВИНУВАТИМ СМЕРТИ СВОЄЇ ДОЧКИ.

Лава присяглих у Вінніпеґу 18 травня признала Степана Айлера винуватим смерти своєї дочки і суддя Донован відложив проголошення засуду на пізніше. Лаві присяглих забрало майже три години, щоби погодитися на рішення.

Як представили свідки в суді, Айлер, що розійшовся зо своєю жінкою і хотів дістати розвід, змовився зо своєю господинею, Кат. Рикуник, улагодити комедію, що чомусь мала здобути для нього симпатію публики і влекшити розвід. Вони звязали його шістьлітній донечці руки й ноги та закнеблювали уста, потім Айлер звязав таксамо і господиню і вийшов з дому на яких півтори години. Господиня мала потім говорити, що на неї напав якийсь незнайомий, звязав її і дівчинку та шукав паперів, що відноситься до розводу. Господиня так і говорила, але при допитах поліції заплуталась і призналася, як то в дійсності було. Та все те було би може скінчилося сміхом, як би не те, що дівчинку мабуть занадто закнеблювали, бо вона вдушилася. Свідки ствердили, що Айлер любив свою дочку і не хотів зробити їй шкоди.

Розправа проти Катерини Рикуник на таке саме обвинувачення має відбутися пізніше.

ВИСИЛАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПО ЗЕМЛЮ ДО... АФРИКИ

ЛЬВІВ. — Повище читаємо в львівському „Ділі" з 24. червня б. р., у звязку з інтерпеляцією, яку вніс посол Д. Великанович у варшавському соймі, а в якій виказував, що українські малоземельні й безземельні селяни з громади Козяра, рогатинського повіту, були не допущені до набування землі при парцеляції більшої посілости. Селянам заявив делеґат Польського Парцеляційного Товариства, що „це польська земля і вона тільки для поляків". А комісар земського уряду, делеґований з повітового староства в Рогатині, заявив селянам дослівно таке: „Українці нехай собі йдуть до Африки на парцеляцію". Посол Великанович доказував цифрами, як мало землі мають українські селяни з Козяри й інших поблизьких сіл, а тут спроваджують замісцевих поляків, щоб їм роздавати ту землю, без якої українські селянин буде мусіти загинути.

ПРАВО ТІЛЬКИ ДО... ТЯГАРІВ.

Посол підкреслив іще таке: „Яка ріжна мірка справедливости для громадян одної й тої самої держави: одні мають право до всього, а другі мають лише право нести тягар, платити податки і податок крови (рекрута), а набувати землю з парцеляції, то вже не мають права, бо женуть їх до Африки".

ПРОФАНАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПАМЯТОК.

ЛЬВІВ. — „Діло" (ч. 143) подає, що облито тиром фронтову стіну одноповерхової камениці „Народньої Торговлі" в Самборі, на якій видніла пропамятна мармурова таблиця з бюстом Тараса Шевченка, вмурована в 1914 р. у століття уродин поета. Цієї самої ночи, коли це сталося, згинула також українська вивіска в крамниці „Маслосоюзу". Кожний день ногує тепер такі випадки — вищої польської культури!

„УГРО-РУСЬКА" КОМІСАРЩИНА.

ЛЬВІВ. — Українські часописи подають за відомостями з Будапешту, що появився урядовий розпорядок про тимчасовий устрій „Угорської Руси", що буде ділитися на три області з трьома комісарами. До компетенції комісара належатимуть шкільні й адміністраційні справи. Офіційною мовою буде мадярська мова та „угро-руська". Комісарем „Угорської Руси" стане мабуть бувший міністер Каляй. Його головним дорадником буде А. Бродій, а дальшими: Юлій Марина, Дмитро Демко та Ол. Бескид, що його чехи були наставили віцеґубернатором як свого любимця. „Вожд" Фенцик десь пропав.

СКРИТИКУВАВ ГОСТРО МАДЯРСЬКИЙ РЕЖІМ.

ЛЬВІВ. — „Новий Час" з 26. червня б. р. описує обширно „карпато-український" день у мадярському парляменті. Це відноситься до інтерпеляції мадярського націоналістичного посла, д-ра Матвія Матольчія, яку він вніс 22. червня б. р., а яка говорить про „господарські, соціяльні й політичні відносини в Карпатській Україні". Посол заявив на вступі, що його інтерпеляція дуже неприємна, але він хоче збудити прилюдну опінію зо сну та змусити уряд положити кінець трагічним відносинам у Карпатській Україні. Посли урядової партії кричали, що це „безличність" вносити таку інтерпеляцію. Посол Матольчі підкреслив, що він сам особисто переконався в Карпатській Україні про тамошні страшні відносини. Та йому не дозволено це обширно представити. Тоді одноцушні посла вийшли демонстраційно з салі нарад, а за ними ті, що осталися в парляменті, кричали „ганьба!"

„УКРАИНА — РУССКАЯ ЗЕМЛЯ".

ПАРИЖ. — Паризький кореспондент львівського „Нового Часу" доносить, що появилася на книжковому ринку книжка під повищим заголовком, написана французького мовою. Автором є московський князь-іміґрант Сергій Оболенський. Написав він ту книжку при помочі якогось незнаного Пера Бреже. Книжка ця, пише кореспондент, залишиться „одним із найбільш нужденних документів московської забріханости та фальшивництва. Як уже вказує заголовок, автори хотіли „доказати", що ніякої України ніколи „не било, нет і бить не может", що Україна це споконвіку „русская земля" і такою назавжди залишиться. Книжка намагається скомпромітувати основну цілу українську справу і представити її як діяльність німецьку інтриґу та видумку. Пишеться там між іншим, що „Симон Петлюра пробував орґанізувати протибольшевицькі банди, зложені з селян і вязнів галицького походження". Всі українські діячі представлені як манекини в руках німців, а члени Центральної Ради як прислужники... Ґештапо. Кінчиться цей мерзений пашквіль тим, що „щастя і благо України" може бути здійснене тільки у нерозривній життєвій спільноті з російським народом. Ці слова московського князя Оболенського нагадують дуже слова Сталіна про „квітучу, щасливу і веселу Україну". Кореспондент додає, що ця книжка не наробить великої шкоди українській справі вже тому, що є багато інших видань чесних французів про цю справу. Та треба памятати, звідки надходить небезпека...

ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ.

ЛЬВІВ. — „Діло" (ч. 141) подає, що окружний суд у Тернополі засудив на 1 рік вязниці о. Ігора Петра Сенідецького, пароха в Турівці, повіт Скалат, за те, що звертав увагу українським дітям на науці релігії, що повинні говорити українською мовою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади нале[жить] посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

СЛОВЯНСЬКИЙ СЕНТИМЕНТ

Дістали ми два короткі листи з Пенсилвенії, з майнерських околиць, писані анґлійською мовою, в яких промовляють до нас до словянського сентименту і дораджують нам написати в тому напрямі якесь слово в нашій ґазеті. Припускаємо, що це писане кимсь із нашої молоді. І в добрій вірі. І то кимсь, що може живе серед тих, що виховані в москвофільськім дусі, або читає ті москвофільські ґазети, що тут видають і так часто порушують ту тему. Кимсь, що шукає в словянстві опори проти поширювання німецької території й німецьких націстичних ідей. Бо саме про це зачали тепер писати і польські ґазети. І вони зачали відзиватись до словянської солідарности супроти цієї небезпеки, яка тепер загрожує Польщі з боку Німеччини.

Пісня про „словянську любов" чи „словянську солідарність" така стара і така вже переспівана ріжними витертими голосами, що ніхто з тих, що довго слухав ось тих фальшивих тонів, не має тепер навіть охоти говорити про цю облуду. Для нас неволя, словянська чи інша, є ніщо інше, а тільки неволя. А насильство, коли походить від брата словянина, є ще для нас гірш болючим, ніж коли походилоб від ворога-несловянина. Свобода є для нас дорожча від словянства. І тому, коли словянин топче словянина, то який може бути словянський сентимент у того, що його топчуть? А нас не топчуть, а таки винищують! От маємо перед собою найновіше число українського часопису зо Львова, себто з української землі, що є під окупацією „брата-словянина". І цей часопис, а є ним „Діло" з 22. червня б. р., пробував заговорити на тему „Словянська солідарність і право до життя". Та „брат-словянин" не дозволив навіть на те. Польський цензор так погаратав статтю, що вона ціла світить білими плямами. Та добре, що хоч залишив такі характеристичні останні слова: „Недавня домашня еспанська війна і колишня північно-американська „визвольна" війна є клясичними прикладами, що кровна спорідненість не грає ніякої ролі при політичних, соціяльних і господарських конфліктах". Чи не свята правда, коли брати під увагу поляків і українців?

Супроти того всього, що український нарід витерпів від „братів-словян" за часів царату в Росії й що терпить тепер за червоної влади, годі вимагати від українців, щоб вони одушевлялися „всесловянськими" кличами, що були завжди тільки покришкою для московського імперіялізму. А слухати про „словянство" від поляків у часі, коли мусять гинути наші люди за те, що домагаються від „брата-словянина" на своїй рідній землі хоч автономії, є верхом облуди. Як може бути за словянство український священик, коли поверх тисяч священиків покарано „словянською" владою за те, що вписують до метрик українські словянські імена так, як їх словяни (але українці) вимовляють! Так, про словянську солідарність буде можна говорити аж тоді, коли словяни станутъ за правду і волю для всіх словян.

ВЕЧІР УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ У ВІДНІ

В пятницю, 9. червня, відбувся в палаті віденського **Музичного Товариства** (Музікферайнсґебойде), в салі Брамса вечір української музики, який треба причислити до найвдатніших мистецьких імпрез, улаштованих нами цього року на віденськім ґрунті. Його підготовою занявся окремий комітет, зложений з представників усіх українських орґанізацій у Відні.

Публики — своєї і чужої — зібралося стільки, що простора саля Брамса була майже виповнена. І не бракло теж і представників німецької влади.

Почався концерт у год. 8. увечері, а заінавґуровано його Ніщинського **„Вечерницями"**, як першою точкою артистичної програми.

Притім уже сама поява хору — він у нас зоветься **„Бандура"** і стоїть під управою **Андрія Гнатишина**, а директором хору є **п. Ґрех** — рішила, сказатиб, зо самого початку про блискучий успіх усього вечора. Хор „Бандура", зложений з 40 членів, жінок і мужчин, які цим разом виступили всі в народніх строях, дібраних і підготовлених зо справді артистичним смаком панею Ізою Дольницькою. І от, дивлячись на розкішну картину нашого хору, просто вилискуючого пишнотою і тонкою красою народніх одягів України, я пригадав собі мимохіть хвилини того захоплення, що його розбуджував колись зо своєю появою на подіюмі тутешнього „Концертгавз-у" у віденської публики наш незабутній мистець **Олександер Кошиць** з його преславною Капелею. Правда, тоді (це було **21., 25., 27., VII., і 13. IX., 1919 р.**) члени Капелі не виступали в народніх строях. Та проте, коли ті співаки Кошиця — жінки всі в білому, чоловіки в чорному — явилися на естраді і серед тиші, в якій раптом застигли всі рухи і віддихи, почали **думу про Почаївську Матір Божу,** то й найвибагливіші смакуни музики між віденцями (а вони славні смакуни!) слухали її мов зачаровані, а ми, українці, так і держали себе, щоб не вибухнути плачем з якогось невимовно діймаючого зворушення. Всяж величава траґіка історії України, вся героїка її смертельних змагань із татарськими і турецькими наїзниками, всі кріваві сліди ясирів, гонених степами на землю агарянську, землю нехрещену, і всі сльози, виплакані нещасними бранцями в бісурменській тяжкій неволі, все те в один мент ніби живим-живущим воскресло в усій своїй дійсності в українській думі, співаній хором маестра Кошиця, і ніби кривавою загравою обагрило на хвилину естраду віденської концертової палати...

Отак тому, кажу, вже двацять років, в часі виступів Кошицевої Капелі.

Ну, а тепер?

І тепер, шановні читачі, український спів і українська музика теж в осередку дуже пильної уваги чужинців. І якщо ми тільки виступимо з ними то зустрічаємося скрізь і завжди зо щирим признанням і навіть захопленням віденської публики. „Герліх" (величаво) і „вундершен (чудово) — ті два слова і лиш ті два слова почуєте з уст віденських слухачів після кожної точки нашої артистичної програми, а наддатки, що їх домагається віденська публика від наших артистів поза даною програмою, все в небезпеці йти чергою в безкрай, навіть і тоді, коли світла концертової салі починають погасати... І що це так, це виявилося ще раз з усією чіткістю і цим разом, на вечорі української музики в Музичнім Товаристві, зокрема ж з кожною появою хору „Бандура".

Бо треба лиш було обсервувати віденських слухачів у хвилині, як салею проносилися невміручі гармонії Ніщинського „Вечерниць".

Справді:

Що за чудовий, що за прекрасний це твір розспіваної Музи України!

Коли ось дума про Почаївську Матір Божу повита вся чорними шовками народнього смутку, то „Вечерниці" це пориваючий відгук життєрадісної стихії України. Правда, і тут маємо зразець героїчної траґіки в **„Закувала та сива зозуля".** Але ця траґіка має характер різко боєвий і жвавий, наче невпинні удари гострих шаблюк. Ми почуваємо, що це траґіка героїв, рішених на боротьбу на життя і смерть, з поривом вогнистого бойового запалу. І це тут наш хор прискореними темпами та чітким наголошуванням ріжноманітної ритміки підкреслював, як не мож краще. А вже всюди там, де у „Вечерницях" проступають життєрадісні елементи — от як у тонах збиточного змагання хлопців з дівчатами — хор під творчою орудою п. Гнатишина просто сипав іскрами вогнистого темпераменту, ніби ввесь горів жаром стихії життя і радости.

І отимто й не диво, що публика була рада принукати хор **повторити** „Вечерниці" ще раз! І з трудом вона ледви заспокоїлася, щоби почути дальшу програму.

А з точок тієї дальшої програми я хочу згадати тут як особливші козирі:

Гру на фортепіяні **Тараса Микиші** та спів оперової співачки **пані Ольги Антош-Левкової,** а далі сольоспіви панів: **Михайла Дуди** (тенор) та **Івана Савки** (бас).

Микиша — як відомо, тепер один з наших найбільш талановитих пянистів в Европі, напперекір тому, що це собі молодий юнак! — грав твори Баха, Бетовена і Шумана, а при кінці гопака Мусорґського. І я певний, що всяк з тих віденців, а то й українців, що слухали тепер Микиші, кожну зо згаданих вище композицій чули вже може й по кілька разів. Та проте, слухаючи Микишу, у вас є враження чогось яскраво окремішнього, один раз тільки даного артистичного пережиття. Він ось і справді чудний собі і чітко одноразовий своєю грою отой Тарас Микиша. Сяде вам собі тихенько коло фортепіяну, схилиться над клявішами, ніби геть потонув у якійсь заземній далечі, сам один зо собою, наче ніякої публики не булоб довкола нього, і легесенько, горкаючи фортепіяну, грає. Але ви не чуєте нічого матеріяльного в його грі. Клявіші ніби не вдаряють, струни ніби не дзвонять, педали ніби не рушаються. А проте з фортепіяну пливе до вас щось, ніби тиха розмова, ніби якась сповідь, чи молитва тонів, а може не тонів, тільки якихось неземних душ, заклятих у фортепіяні, і на хвилину викликаних мистцем із їх засвітніх затишів.

Справді — що це було?

Бах, Бетовен, Шуман, — чи може найглибша душа йогож — Тараса Микиші?

Та тількиж при тім одна, дуже поважна просьба до нашого піяніста:

Не забувати про українських композиторів у концертовім репертуарі! Бо якось воно трохи ніяково, що музичний рецензент німецького журналу „Фелькішер Беобахтер", похваливши дуже наш концерт, зробив Микиші закид з того, що в його репертуарі не було українських творів (на фортепіян). Це дуже важливий голос **чужинного рецензента,** і я думаю, що наш піяніст відповідно зреспектує його.

Дуже гарно відспівала теж пані Антош-Левкова — це наша землячка, члениця державної опери у Відні — арію з опери **„Самсон і Даліля",** а далі Стеценка **„Ой, на гору",** та Лисенка **„Дощик".** Це останнє мусіла наша співачка співати два рази, причім другий раз вона співала „Дощик" в іншім, але неменш артистичнім виконанні, добуваючи своїм співом бурхливого аплявзу публики.

Окремаж згадка належиться панам: Дуді і Савці, про яких я читачам „Свободи" писав уже так часто, що можу тут обмежитися тільки на подання того, що саме було відспіване ними. І так, у першій частині нашого вечора Дуда відспівав Барвінського **„Ой, поля!"** та Людкевича **„Черемоше",** а у другій М. Гайворонського **„Ой, козаче мій!"** і Нижанковського **„Засумуй, тримбіто!"** А нагороджений оплесками слухачів, які в п. Дуді бачать передовсім спеціяліста від стрілецьких пісень, він відспівав іще кілька наддатків, між іншими свою улюблену **„Синю чічку".** Щож до п. Савки, то він і цим разом відспівав дві точки свойого, добре вже відомого традиційного репертуару, а саме Лисенка **„Ой, Дніпре"** та **„Ой, чого ти почорніло..."**

А закінчив вечір — хор.

І це так було найкраще.

Він відспівав іще думу про Почаївську Матір Божу, Стеценка **„Ой, на горонці"** й Котка-Давидовського **„Чумарочка".** Відспівав так, що оплескам не було кінця, заохочуючи наших артистів до дальшої праці і дальших виступів на віденськім ґрунті. **Бо поширення українського мистецтва у світі, це нині одно з наших найважніших завдань на чужині!**

Д-р Остап Грицай.

„ШВАЙЦАРСЬКА СПІЛКА" ТА ЇЇ АРМІЯ

Швайцарська федерація, що складається з чотирьох національностей, лежить на перехресті політики великодержав. Мирне співжиття народів цієї держави та мирна політика Швайцарії щодо її сусідів викликала подив і захоплення між чужинцями. Так, французький соціяліст Прудон, побувавши в Швайцарії, зненавидів французький централізм і написав цілу книгу під назвою: „Що таке федерація"? Український еміґрант із царської Росії Михайло Драгоманів жив довший час у Швайцарії і, придивившися до швайцарських порядків, ставив устрій Швайцарії за зразковий для інших многонаціональних держав.

А проте швайцарська республіка не живе в такім ідеальнім спокої, як це декому здається. Не вважаючи на Женеву, де вибрала собі осідок Ліґа націй, Швайцарія була і є державою, готовою що хвилини до війни в обороні своїх границь. Швайцарці — народ з великою военною традицією, що пишається своєю відвагою в війнах, почавши від мітичного Вільгельма Телля. Про військову здатність швайцарців свідчить і той факт, що з давніх давен володарі ріжних країн мали в себе для власної охорони швайцарську ґвардію. Відомо, напфиклад, що король Франції Людвик XVI. став іграшкою в руках революціонерів, коли бездумно дозволив паризькій юрбі побити свою власну охорону — швайцарську ґвардію.

Вже віддавна Швайцарія в міжнародніх конфліктах не бере участи, її невтральність була ґарантована інтернаціональними договорами. Але швайцарці не кладуть своїх надій лише на міжнародні договори. Приклад „невтральної" Бельґії, що мусіла воювати 1914—18 рр., показує, що міжнародні ґарантії порушуються. Тепер Франція і Німеччина відділені могутніми поясами укріплень (Мажінотова і Зіґфрідова лінія). Бельґія теж сильно укріпилася. Швайцарці думають: чи не спробує тепер хтось із сусідів обійти ворожі твердині через швайцарську територію?

Порівняно з попереднім, тепер положення Швайцарії гірше, ніж було перед світовою війною. Німеччина, прилучивши до себе Австрію, може натиснути на Швайцарію не тільки з півночі, але також зо сходу. Італія, посунувуши свої кордони до Бреннеру, може загрозити Швайцарію з півдня, з боку Нижнього Енґадіну.

Чотири міліони швайцарців — що вони можуть зробити проти таких великанів, як Німеччина, Франція або Італія? А проте швайцарці зовсім не журяться небезпеками. Вони завсіди були і є готові до оборони батьківщини. Найбільшим їхнім оборонцем була і є сама природа Швайцарії: високі, суворі гори і глибокі долини, які кожний швайцарець знає досконало. Проти великого числа ворогів швайцарці хотять поставити свою якість: високий дух війська і знання своєї землі. Тому швайцарська армія вибирає таку зброю, яка найбільше годиться до боротьби в горах; не повзи і не важка артилерія, але сила скорострілів і легкої гірської артилерії. Не бомбардові літаки, а легка авіяція й укріплення, розкидані по цілій країні. До того ще й укріплення, сполучені з джерелами електричної енерґії, якої Швайцарія має дуже багато, так, що може подарувати напасникам скору „електрину" смерть.

Як виховують швайцарці своє воцтво? Приблизно так, як колись спартанці, що не питалися, скільки ворогів, але, де вони.

Що року до війська беруть коло 25,000 рекрутів, що служать від 60 до 100 днів. Такий вояк, відбувши вправи, вертається додому з зброєю.

Кожного року по черзі кличуть біля 150,000 швайцарських вояків до повторних вправ у війську на 10—14 днів. Цим способом Швайцарія може виставити в бій коло 400,000 вояків, віку до 48 років. Але не треба забувати, що кожний швайцарець — зроду стрілець. При обороні батьківщини на фронт підуть і молодші 20 років і старші 50 літ. Військове виховання робить із кожного швайцарця вояка в відпустці. Він повинен держати свою зброю й одежу дома в повнім порядку і знає, що на приказ він негайно повинен зявитися на призначене місце. Швайцарські военні спеціялісти вирахували, що армія Швайцарії може бути змобілізована за 6 годин. Радіо, телеґраф, телефон помагають прискорювати мобілізацію. В Швайцарії нема великих складів зброї та амуніції. Натомісць малі склади зброї розсіяні по цілій території.

Вишкіл армії і ціла стратеґія будується в Швайцарії так, щоб мати на увазі наступ і оборону, але не відступ.

Мала територія не дозволяє швайцарським ґенералам розвивати мистецтво маневрування: відступати, щоб ліпше напасти на противника. Ні, тут гартується дух боротьби, боротьба проти ворога, про якого відомо, що він кількакротно буде численніший від армії швайцарської. До цієї можливости Швайцарія готує своє військо. Ця готовість забезпечила Швайцарії невтральність 1914 р. і, мабуть, урятує її від дальших небезпек.

Ч. Є.

Д-р Л. Мишуга.

ШЕВЧЕНКО і ЖІНКА

(Жінка в житті і творах поета).

(4)

„До чого можуть довести отсі візити вашої наївної пустійки?" — запитав раз артиста його приятель. А артист затремтів, але зараз же отямився і відповів:

„На мою думку — ні до чого".

Тоді приятель додав:

„Бережи її, мій друже, або сам бережися від неї. Роби, як чуєш, тільки тям і не забувай ніколи, що жінка — річ свята й ненарушна, а разом із тим така приваблива, що ніяка сила волі не годна опертися тій принаді. Лиш почуття найвищої евангельської любови, лиш воно одно може зберегти її від неслави, а нас від вічних викидів совісти". („Артист").

Діставши нове відзначення в академії, артист полетів стрімголов з академії до хати і з великої радости розцілував свою сусідку Михайлиху. Розповідає Шевченко в своїй повісті, що це було на сходах, але, на його думку, „нічого поганого в тому нема, а всеж таки: слава Богу, що ніхто не бачив". Вже тоді Шевченко не міг знести, коли хто опоганює святе почуття жіночої соромливости і каже: „Жінці, яка вона не булаб, винні ми коли не поважання, то хоч пристойність".

Він ломить собі голову, що датиб читати своїй любій дівчині, яку підовчив читати:

„Кажуть, що романи не добре читати молодим дівчатам, а я поправді не знаю, що тут недоброго. Добрий роман загострює уяву й облагороднює серце, а суха, хочби тобі й розумна книжка, не то, що нічого не навчить, але ще й охоту до читання віджене".

Шевченкові подобаються тоді по світовому виховані жінки, бо „в них усе, від слів до рухів, в такій рівній, згідній гармонії". Та всеж таки Шевченкові „подобається більше родинне життя простих людей", бо між ними він почувається цілком спокійним.

Недавнього бідного кріпака всі тепер дуже полюбили. Всі до нього ласкаві. Сам Брюлов заходить до нього обідати. та проте йому часом буває невисказано сумно. В тих сумних годинах має на нього добротворний вплив тільки його чарівна учениця-моделька. І він так рад би тоді „розкрити їй болючу душу, розіллятися, розтаяти в сльозах перед нею!"

Та одним засумований Шевченко. Його учениця, як йому здається, не любить читати. Вона за цілий місяць ледве до половини прочитала Робінзона Крузо.

Про це читаємо:

„Признаюся вам, така байдужність була мені дуже прикра, така прикра, що я зачав уже каятися, нащо я її навчив читати. Розуміється, я не сказав їй того, тільки подумав собі, а вона, як колиб підслухала мою думку, на другий день дочитала книжку до кінця, і ввечір за чаєм розповіла своїй байдужній тіточці безсмертний твір Дефо-а з таким щирим запалом і з такими подробицями, що я готов був розцілувати свою ученицю".

Кобзар і Гайдамаки.

Здавалося, що життя столиці цілком пірвало Шевченка у свій вир. Академія, найславніший маляр, котрий стає вчителем і приятелем Шевченка, славні поети, приятелі й знайомі, гарні ресторани зо знаменитими винами і музикою, гарне й освічене жіноче товариство, театр, балет і т. п. Чи не могло з того всього крутитися в голові недавнього слуги-кріпака? І чи не цікаве те, як сам Шевченко думає в тих часах про себе? Ось що він пише:

„Ти тут тепер гарно одягаєшся, буваєш у театрі, слухаєш концертів, жиєш серед гарних, умних людей, одним словом, раюєш, а що діється там, у тебе, дома, в Україні?"

В таких хвилинах, а їх чим далі, тим було більше, кидав він пензель, кидав товариство, замикавсь і складав вірші. І таким першим віршем є „ПРИЧИННА", баляда про дівчину, яка блукає біля гаю над водою і жде козаченька молодого:

Що торік покинув.
Обіцяв вернутися,
Та мабуть загинув!

І мабуть не вернеться вже:

...О, Боже мій милий!
За щож ти караєш її молоду?
За те, що так щиро вона полюбила
Козацькії очі? Прости сироту!
Когож їй любити? Ні батька, ні неньки,
Одна, як та пташка в далекім краю.
Пішлиж Ти їй долю, вона молоденька,
Бо люди чужії її засміють.
Чи виннаж голубка, що голуба любить?

Про те, що Шевченко складає такі вірші, знав його приятель, український поет Гребінка, котрий у листі до другого українського письменника, Квітки Основяненка (1838 р.) писав:

„Є тут один земляк Шевченко, що то за завзятий писати вірші! Як що напише, так тільки цмокни і вдар руками об поли..."

І не диво, що таке Гребінка написав, коли візьмемо під увагу, що молодий Шевченко, на 24 році життя, вийшовши щойно на волю, складає поему, яка зачинається ось яким чудовим описом природи:

Реве та стогне Дніпр широкий, -
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари деде виглядав,
Неначе човен в синім морю,
То виринав, то потопав.

Заходить раз до Шевченка Петро Мартос, український дідич з Полтавщини, котрого портрет Шевченко малював, і підняв із землі кусок записаного віршами паперу. Слово по слові й довідується, що Шевченко не тільки малює, але й віршує. Мартос перечитує ті вірші, захоплюється ними і береться їх видати своїм коштом.

В той спосіб появилася в Петербурзі 1840 р. невеличка книжечка під заголовком „КОБЗАР", збірник поезій Т. Шевченка.

Читаючи ту книжку, писав Квітка, йому аж волосся на голові піднімалось, і він „Кобзаря" притулив до серця, бо висказані в нім думки кріпко лягали на душу. А в тих думках торкнувся Шевченко часів, коли:

Було колись в Україні
Ревіли гармати,
Було колись Запорожці
Вміли панувати!
Панували, добували
І славу і волю;
Минулося, осталися
Могили на полю!

В ту першу книжечку ввійшла Шевченкова баляда „ТОПОЛЯ", про дівчину, яка вірно полюбила козака, що пішов і загинув.

Ось що дораджує поет дівчатам:

Кохайтесяж, любітеся,
Як серденько знає.

У Шевченка:

Само серце знає,
Кого любить!

У Шевченка:

Без милого батько, мати —
Як чужії люди,
Без милого сонце світить —
Як ворог сміється,
Без милого скрізь могила,
А серденько бється!

Шевченкова дівчина не слухає матери і не йде за старого й багатого, а нелюба. На пораду матери, що „Будеш панувати", відповідає:

Не хочу я панувати,
Не піду я, мамо, -
Рушниками, що придбала,
Спусти мене в яму!

У тій першій збірці Шевченка є ще його поема „КАТЕРИНА". Рідна мати каже Катерині покидати хату з байстрюком і йти в світ шукати батька дитини. Каже йти в світ і не вертатися. На землю валиться мати з болю, але послушна твердому сільському законові, не хоче держати покритки в хаті. І старий батько, коли Катерина падає йому до ніг і просить прощення, знає тільки:

Нехай Тебе Бог прощає
Та добрії люди!
Молись Богу та йди собі,
Мені лекше буде.

(Далі буде).

Добрий чоловік.

Жінка: Но, знаєш, цього вже забагато: приходиш у білий день пяний додому.

Чоловік: Бо, бачиш, серденько, йшло мені про це, що в ночі ти могла би перелякатися...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВРАЖІННЯ З УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

Українська програма, що відбулася 18. червня ц. р. на площі Світової Вистави в Ню Йорку, а зокрема присутність на ній десяток тисяч українців, що прибули навіть з дальших місцевостей, без сумніву доказує, що українська національна ідея в Америці не тільки що не завмирає, як того дехто собі бажав би, але навпаки, шириться й могутніє.

Ще не так давно, який десяток років тому, на більші українські підприємства, віча чи демонстраційні походи збиралося заледве кілька тисяч осіб. Нині являються десятки тисяч. Це доказує, що національна свідомість серед українських еміґрантів в Америці зростає.

Тоді, як вороги українського народу стараються ріжними способами шкодити нашим починам навіть тут в Америці, тоді, як свої таки землячки підшептують, що те чи інше віче чи протест інспіровані чужими, третіми чинниками, і що з цього нічого не вийде, провідні одиниці української еміґрації вже вміють ці перешкоди поборювати і їх усувати. А український загал вже підшептів не слухає і на заклик своїх провідників бере масову участь у національних підприємствах. А коли так є, то хіба це не перемога української національної ідеї?

Після траґедії Карпатської України наші вороги раділи, що українська справа похована на довший час. А наші „все передбачаючі критики" так і завели хором: а ми не казали, що так буде? При тім іще шептали на вухо, що з української програми на Світовій Виставі нічого не вийде. А те „нічого" бачив кожен, хто там був присутній. Воно було таке величнє, якого українська еміґрація в Америці ще не бачила.

Навіть нюйорська преса, що то при підраховуванні людей на українських здвигах чомусь придержується засади „ліпше трошки менше", нараховує українців на українській програмі на 50,000 осіб. Та їх таки було значно більше. Вже самий звіт виставової корпорації з того дня, в якім відбувалась українська програма, виказує, що число відвідувачів у тім дні збільшилося на поверх 60,000 осіб. З того треба заключати, що ця надвишка це дійсно українці.

Цікавим буде, як що підсумуємо, скільки така, здається, невинна програма, коштувала українців загально. Скажім, що на українській програмі було присутніх 62,000 українців, то за самий вступ по 75 ц. вони заплатили разом 40,500 долярів. А як додати по 25 ц. пересічно на особу на розходи в середині вистави, на перкуску, напиток і т. і., то це робить суму 15,500 дол. Підготування і виведення програми коштувало, скажім, до 10,000 дол. Отже українці витратили в звязку з українською програмою приблизно суму 66,000 долярів.

А ще цікавіше булоб дізнатися, скільки витратило советське представництво в звязку з тими перешкодами, що їх ставило цій програмі?

А тепер про виведення самої програми. Хор, що складався з 500 молодих хлопців і дівчат, убраних у гарні українські костюми, відспівав під вправною рукою д-ра О. Кошиця низку українських пісень. Це було справді щось таке, що варто було чути і бачити. Леше зявився проф. О. Кошиць на підвищенні, а вже десятки тисяч сердець завмерли в напруженні. Тихо, хоч мак сій. Пятьсот пар блискучих очей хористів, звернені в сторону їхнього диригента, зорко слідять за його магічним рухом. От Він обкидає їх бистро зором і стукнув показуючими пальцями докупи. Мається враження, що він злучує свою духову енерґію з хористами. Жвавий рух рук, і в простір полилася чудова українська пісня — одна, друга, третя, а все так чарівно, одна пісня краще другої.

Після кількох пісень хор відступає трохи взад і відпочиває, а місце перед голосником займає наш славний співак п. М. Голинський, що саме гостює тепер серед американських українців. Відспівав три пісні, а його срібний теноровий голос розливсь могутніми хвилями по виставовій площі й відгомоном відбився об мури чужинецьких павільонів, що її окружають. Скінчив п. Голинський співати і хоче відходити, але публика захопилась його співом так, що оплески не вгавають, і хоча час був дуже обмежений, п. Голинський мусів таки відспівати ще одну пісню як наддаток. Не диво, що слухачі так ентузіястично його оплескували. В його голосі така динаміка, що просто приковує слухача. А виведення слів таке чисте, приємне й переконливе...

Серд невгаваючих оплесків, кланяючись публиці, відходить наш співак, а хор під управою проф. О. Кошиця продовжує співати й відспівує ще сім пісень. На тім закінчилась перша частина програми. Але перерви нема, час наглить, треба його повністю використати. Недармож переборено стільки перешкод.

На підвищенні жвавим темпом іде переґрупування. В другій частині програми виступлять танцюристи. Пятьсот їх, у національних костюмах і в козацьких одностроях. Он там жвавий учитель танців, бувший сотник армії У. Н. Р., п. А. Кість, дає знак рухом руки і на підвищення вибігають десятки дівчат, усі в прекрасних народніх костюмах. Пібравшись за руки, так і линуть хвилястим рядочком у гаївці. Вигинаються в ритмічних рухах, їхні стрункі тіла жемчужаться кольоритом, віночки на їх головах, веселкою грають стрічки та вишивки.

Відтанцювали і зникли як русалки. Але очам нема часу дармувати, бо там уже стрійним рядочком вибігають „гуцулики" й танцюють аркана. Вилискують сталеві топірці, золотом сяють цвяховані череси, маками горить їх гуцульська ноша, а постолами так зручно й дрібненько перебирають, що, здається, ледве торкаються ними підлоги.

Лине думка ген до тих зелених Карпат, спинається по їх високих верхах і в сизій далині шукає тих дорогих свіжих могилок.

Відтанцювали і заховалися як сонце за верхами. Між публикою чутно зідхання.

Он там прямує до голосника мала, може десятьлітня, дівчинка, убрана в гарний український стрій зо скрипкою в руках. На устах усміх. Це не на Донна Ґресько, що приїхала сюди з далекого Вінніпеґу.

Щож ця дитина може заграти? Чутно сумнівний шепіт між публикою.

Та пронеслися перші звуки трудної композиції і не хочеться вірити, щоб скрипка в руках тої маленької дівчинки могла видавати такі ніжні звуки — раз ніби пісня колискова, то знов ніби сміється, ніби плаче-скаржиться, то зірветься бурею грози.

От талант. Недармож вона здобула таке признання і високу стипендію на продовжування своїх музичних студій у найкращих музичних школах.

Дрібні її пальчики так легесенько скачуть по струнах, з яких добувається такий чистий, приємно-ніжний, а про те сильний звук.

Не так, як то я бувало, як був іще малим хлопчиною, як потягну було смичком на сусідовій скрипці, то аж усі кури закудкудакають. А сусід було каже, положи скрипку, шибенику, бо он бачиш на Бриську вже шерсть зїжилась. А той Брисько чогось то не долюблював моїх „композицій".

Та вернімся до нашої молоденької скрипачки. Грає вона, а вітер перебирає ріжноколіровими стрічками на її плечах. Люди аж стають на крісла, щоб краще її бачити. Передо мною якийсь добродій видряпався і собі на крісло, а тут такий натовп, що голці нема де впасти, і я бачу лише смужки на його убранні.

Та пропустити такої нагоди ніяк не хочеться. Дряпаюсь і собі на крісло. Хоч то може і не дуже культурно, але щож тут порадити?

Ще я гаразд не влаштувався на кріслі, а тут уже якась жіночка за мною так і ляментує. Я, каже, здалека, з „контрів" приїхала, „тікет" заплатила і бачити нічого не буду. Жаль мені стало її. Ставайте, кажу, тіточко, ось тут коло мене на крісло, може якось вмістимося. Моя тіточка лиш одну ногу поставила, а вона з тих що не бере на „редус", а крісло трісь, і я лише замахав у повітрю руками, і якби добрі люди булиб не піддержали, то був би понабивав собі таки здорові синяки.

Скінчила грати наша молоденька скрипачка й відходить з усміхом на устах, а публика прощає її гучними оплесками. Йди, дитино, розвивай свій талант до незбагнених іще висот і рознеси українську музику-пісню в широкий світ.

Та на роздумування нема часу. На підвищення вибігають „чумаки" в біленьких сорочках, таких же штанах, у солом'яних капелюхах десь іще „з минулого століття", з батіжками в руках, а на ногах постоли. Танцюють „чумака". Тріскають батіжками, глухо тупають постоли, гуляють степовим вихром на довгім чумацькім шляху. Відтанцювали й зникають.

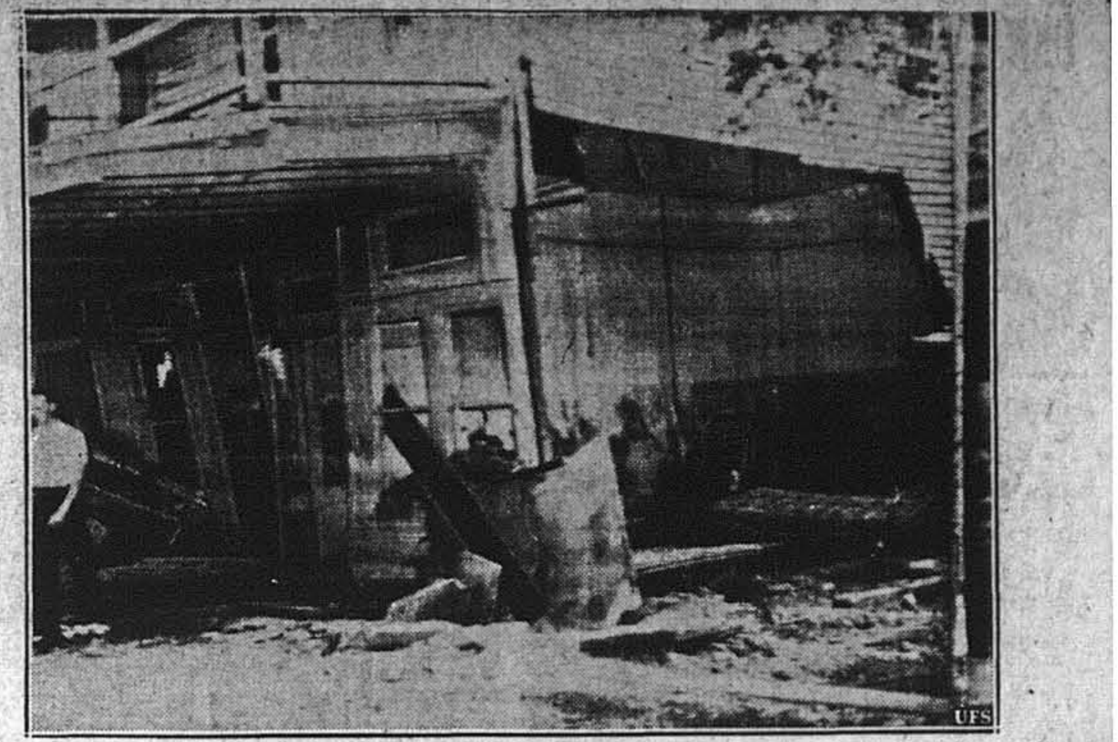
Навіть нема часу плескати. Бо там уже бомбою вилітає в сольовім танці „козака" молодий, але здібний танцюрист з Канади, п. М. Лехів, убраний в козацький однострій. Він так зручно танцює, що мається враження, що він не дотикає ногами землі. Справжня козацька кров. Перелетів вихром по величезнім підвищенні й заховався серед тисячі цвітучих ріжними барвами українських національних строїв.

А за хвилину на підвищення вибігають „козаки" десятки їх, у прекрасних козацьких одностроях, танцюють „Запорозький герць", блискають шаблі, гремлять об поміст десятки пар підків, літають шаравари, як у справжніх запорожців. А вечірнє світло додає чару. Забуваєшся на хвилину, і здається, що знаходишся на колишній старій Січі. Публика завзято оплескує тих новітніх запорожців, що замісць шаблі фолкльором здобувають славу українській нації.

По відтанцюванні ще кілька збірних танців програма вичерпалась.

І на підвищення виходить знов проф. О. Кошиць і диригує хором і публикою при співі „Ще не вмерла Україна". Понеслися слова національного гимну з багатьох тисяч грудей, а гомін їх полетів по широкій площі й поза нею. Спів той було чути по ріжних чужих павільонах; мусіли його також почути і наші вороги.

Е. Захарчук,
Бруклин, Н. Й.

ЖЕРТВИ ВИЛИВУ.

Останки крамниці насіння в Морґеді, в східнім Кентокі. Води ріки розвалили стіни й забрали всі припаси. Деколи води впали на людей у сні й змели цілі родини.

ПОВІДОМЛЯЄМО УРЯДНИКІВ УСІХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ з NEWARK, N. J., що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

:——:——: відбудуться :——:——:

В СЕРЕДУ, 12. ЛИПНЯ (JULY 12, 1939)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ ПРИ MORTON ST., NEWARK, N. J.

Початок зборів в 8. годині.

Усі урядники відділів У. Н. Союзу повинні обовязково прибути на ці збори. На тих зборах буде вирішена справа орґанізатора для Нюарку, а таксамо буде зданий звіт зо Союзового Дня, який був влаштований заходом усіх відділів. Тому урядники тих відділів, які ще досі не здали рахунку з тикетів, повинні це зробити на згаданих зборах.

І. Лисак і А. Шумейко, головні радні.

УВАГА УКРАЇНЦІ З ІСТОН, БЕТЛЕГЕМ І ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ, 9. ЛИПНЯ (SUNDAY, JULY 9)

:—::—: відбудеться :—::—:

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

— в —

CENTRAL PARK-У

ПОМІЖ BETHLEHEM і ALLENTOWN

В 3. годині пополудні і в 7. вечором
у відкритім театрі парку буде:

1. ВИСТУП ХОРІВ З УКРАЇНСЬКИМИ ПІСНЯМИ.
2. ВИСТУП ТАНЦЮРИСТІВ ПІД ПРОВОДОМ п. М. ЛАВРИКА.
3. ВИСТУП ШКІЛЬНИХ ДІТЕЙ.

Просимо українців з Лігай Велі прибути численно.

Комітет.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОФАЛО, Н. Й.

Вшанували працю.

Минулої неділі, себто 2-го липня, мали нагоду зібрані в парохіяльній салі гості оцінити довголітню працю фін. секретаря п. П. Володки.

Члени 127 відділу У. Н. Союзу, щоби почасті нагородити свого працівника, влаштували йому гарну несподіванку. Відсвяткували ювилей 15-літньої його праці як фінансового секретаря 127 відділу, а далі як чесного і невтомного працівника на українській ниві. Коло семої години саля почала наповнюватись українськими громадянами з ріжних товариств і орґанізацій. А треба зазначити, що Шановний Ювилят доложив багато праці і труду для всіх українських товариств у Бофалі. Тому і була така масова участь всіх українів в його ювилею. Впадала в очі гарна китиця живих цвітів з великим написом в честь ювилята. Голова 127 відділу У. Н. Союзу, п. І. Була, пояснив ювилей. Повитав ювилята і його дружину та дітей і згадав за працю п. Володки в 127 відділі. Потім покликав на тостмайстра п. А. Слотюка, що зазначив, що ми повинні тішитися, що маємо такого доброго працівника між собою. Гром. Ґура витає ювилята не тільки як працівника в 127 відділі У. Н. Союзу, але також як того, що вложив багато труду і праці в молодечім відділі українських скавтів. Від молоді витає ювилята п. Шафран, котрий недавно вернувся з поворотньої подорожі по Европі.

Пан Шафран, хоч тут роджений, зумів докладно приглянутись до життя наших братів у ріднім краю. Ми раді, каже п. Шафран, що живемо на вільній землі, де маємо вільне слово, вільну пресу. І це ми повинні використати і звідси подати помічну руку нашим братам у ріднім краю.

Дальше п. Шафран дякує ювилятові і його дружині за щиру працю для української громади. Від жіночої орґанізації „Союз Українок" витала ювилята пані Анна Качур довшим словом, в якім зясувала його працю в українських товариствах і орґанізаціях. Підкреслила, що жити для родини, це добра річ, але нам треба жити і для громади, так, як це робив наш ювилят, котрий свій труд ще від молодих літ присвятив для громади і на славу Україні. Гром. Горгота зложив привіт від парохії св. Миколая. Гром. Заремба в імені братства св. Миколая побажав ювилятові дальшої витревалости і праці на українськім полі. Гром. Д. Жук бажає від українського Сітизенського Клюбу дальших сил до дальшої праці. Пані Козоріз, дружина о. Козоріза, складала подяку за дбайливу і щиру працю. Далі п. Була, при гучних оплесках, вручив ювилятові маленький дарунок, золоте перо і „пакет", при чому виголошує на тост ювилятам гарно оброблену промову з закінченням „Многая літа"!

Сам ювилят, дякуючи зібраним гостям за їх таку милу несподіванку, заявив, що до 127-го відділу У. Н. Союзу вступив іще в 1911 році, працював і буде працювати далі, бо це обовязком доброго і чесного громадянина. І буде старатися, щоб 127. відділ зміцнити, а то й подвоїти. Своєю працею для громади, казав ювилят, ми тільки виконуємо заповіт Івана Франка, що писав: „Кожний думай, що на тобі міліонів стан стоїть, що за долю міліонів мусиш дати ти одвіт".

Дружина ювилята також дякувала за цю гарну несподіванку.

Предсідник 127. відділу У. Н. Союзу, п. Була, представив зібраним при кінці боротьбу українського народу за свою свободу. Пригадав, що через боротьбу за Карпатську Україну осталось багато хорих і ранених, котрим потрібна негайна поміч. На заклик п. Були присутні зложили $27.60, котрі вислано через Обеднання на повище згадану ціль.

Ще були промви і привіти, але тяжко було мені це все запамятати.

Розалія Сорока,
членкиня 127. від. У. Н. Союзу.

Шотляндець.

Шотляндець хвалиться своєю жінкою:

— Моя жінка перед полуднем працює в бюрі. Пополудні є касієркою в кіні, а в ночі грає на фортепіяні в каварні.

— А коли спить?

— В часі обідної перерви, як рекляма у виставовім вікні великої крамниці із піжамами і нічними сорочками.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВЕСТБУРИ, Л. АЙ., Н. Й. Піврічні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 267., відбудуться в суботу, 8. липня, в год. 8. вечором. Обовязком кожного члена є бути присутнім на цих зборах, бо буде справоздання з перших 6 місяців. Обрахунок книжок виказав, що багато членів є грубо задовжені. Напоминається цих членів вирівняти довги бодай частинно і платити вкладки кожного місяця, бо Товариство не буде за них більше грошей закладати. — К. Дідух, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

У Тейлорі, Па., померла 3. липня 1939. членкиня відділу 229. У. Н. Союзу

МАРІЯ МИХНИЧ.

Прожила 48 літ. Походила зо села Брозьв, повіт Добромиль. Прибула до Америки 1909. року. Оставила мужа вдівцем і діти сиротами.

Хай буде Їй прибрана земля легка!

М. Дутчак, секр.

✝

У Рочестері, Ню Йорк, помер дня 30. червня 1939. на удар серця член Товариства Вільних Козаків і Українського Народного Союзу,

ЮРКО БОСИЙ.

Походив зо села Вербилівці, повіт Рогатин, Галичина. Прибув до Америки в 1907. році. До У. Н. Союзу вступив 1914. року.

Покійний був доброї і лагідної вдачі. Інтересувався живо українськими справами.

Полишив у смутку жену Параньку, доньку Анну і сина Петра.

Похорон відбувся 3. липня з церкви св. Йосафата. Товариство Вільних Козаків громадно відпровадило Його на вічний спочинок.

Хай прибрана земля буде Йому легкою!

В. Іванців,
секр. відділу 316. У. Н. С.

UKRAINIAN WEEKLY
(Concluded)

U. N. A. BASEBALL LEAGUE
Box Scores

CENTRALIA

	ab	r	h	po	a	e
Balandovitch, cf	4	1	1	1	0	0
Cheddar, ss	3	0	0	1	2	0
J. Kostoff, 2b	3	0	1	2	0	0
Mekosh, p, 3b	3	0	2	1	1	0
Locke, 3b	1	0	0	0	1	0
S. Kostoff, lf	3	0	1	0	0	0
S. Lynn, lb	3	0	1	7	0	0
May, c	3	0	0	5	1	0
Lynn, rf	3	0	0	0	0	0
Kriesher, p	2	0	0	1	1	0
Wysoczanski, rf	1	0	0	0	0	0
Totals	29	1	6	18	6	0

WILKES-BARRE

	ab	r	h	po	a	e
Katulka, 3b	3	2	2	0	3	0
Narbecki, ss	3	1	2	0	1	0
Lucas, 2b	3	0	2	1	1	2
Proch, cf	3	1	1	0	0	0
Zwarycz, lf	2	0	1	0	0	0
Kozemka, c	3	0	0	9	0	0
Tranzulak, lb	3	0	1	9	0	0
Leciston, rf	3	0	1	1	0	0
Sluzar, p	3	3	3	1	4	0
Totals	26	7	13	21	9	2

Centralia:	001	000	0—1
Wilkes-Barre:	130	111	x—7

Runs batted in—Mekosh, Katulka 2. Lucas 4, Tranzulak. Two-base hits—Mekosh, Sluzar. Three-base hit—Sluzar. Stolen bases—Narbecki, Lucas, Proch. Sacrifices — Narbecki, Zwarycz. Left on bases—Centralia 6, Wilkes-Barre 9. Bases on balls—Off Mekosh 2. Struck out—By Mekosh 2, Kriesher 2, Sluzar 9. Hits—Off Mekosh 4 in 2 2-3 innings, Kriesher 9 in 3 1-3 innings. Losing pitcher—Mekosh. Umpires—Shpur, Gerrity. Time of game—1:20.

First Game

PHILADELPHIA

	ab	r	h	po	a	e
J. Ptashynsky, lf	4	0	0	0	0	0
W. Belz, 3b	4	0	0	1	1	0
J. Slobogin, c	4	1	1	0	0	0
A. Cherkas, ss	4	0	0	2	3	1
D. Olienick, lb	4	0	1	0	6	0
J. Basarab, cf	4	0	1	2	0	0
W. Kurko, rf	2	0	0	0	0	0
J. Shegda, 2b	2	0	0	0	3	0
Rudolph, p	3	0	1	0	2	0
M. Horobiowski, rf	1	0	0	0	0	0
Totals:	32	1	4	*5	15	1

NEWARK

	ab	r	h	po	a	e
W. Wyso, 3b	4	1	2	0	1	0
M. LaPoint, 2b	5	0	1	0	2	0
B. Moir, lb	4	1	1	2	4	0
J. Karmazyn, ss	4	1	1	3	4	0
W. Karmazyn, cf	4	0	1	1	0	0
P. LaPoint, lf	2	0	0	0	0	0
S. Stutsky, p	3	2	2	0	1	0
T. Berkey, rf	3	0	0	0	1	0
F. Konopada, c	4	1	1	0	0	2
Totals:	33	6	9	*6	13	2

*Remaining put-outs omitted by scorekeeper.

Philadelphia:	000	001	000—1
Newark:	010	020	21x—6

Second Game

PHILADELPHIA

	ab	r	h	po	a	e
Carruzzo, rf	2	0	0	0	0	0
Olienick, ss	5	1	2	2	0	0
Rudolph, lf	4	0	0	1	1	0
Cherkas, c	4	0	2	1	1	1
Belz, 3b	3	0	1	1	2	0
Basarab, cf	3	0	1	4	1	2
J. Shegda, 2b	4	0	1	0	1	0
Kurko, lb	3	0	1	0	2	1
Horobiowski, p	4	1	1	1	1	1
Slobogin, rf	3	0	0	0	0	0
Totals:	35	2	9	*10	9	5

NEWARK

	ab	r	h	po	a	e
T. Berkey, rf	3	0	0	0	0	0
M. LaPoint, 2b	5	1	1	1	2	0
B. Moir, lb	5	0	2	0	6	1
J. Karmazyn, ss	4	0	0	2	2	0
W. Karmazyn, cf	3	2	2	2	0	2
P. LaPoint, lf	3	2	2	1	0	1
T. Harzula, p	2	1	0	1	4	0
F. LaPoint, 3b	4	1	2	0	2	0
B. Holden, c	4	3	2	0	0	0
S. Stutsky, rf	2	0	1	0	0	0
Totals:	35	10	12	*7	16	4

*Remaining put-outs omitted by scorekeeper.

Philadelphia:	000	001	001— 2
Newark:	002	103	04x—10

PHILADELPHIA

	ab	r	h	po	a	e
Juzwiak, p. cf, 3b	2	2	1	2	0	2
Bliszcz, 3b, cf	2	1	0	0	1	0
Basarab, lf	4	0	0	1	0	0
Wochok, c	3	0	1	6	0	0
Belz, ss	4	0	0	0	3	0
Shegda, 2b	2	2	0	4	1	0
Kurko, cf, lb, p	3	1	0	5	0	0
Mallyck, rf	3	0	0	0	0	1
Melnjak, p, lb	3	0	0	0	2	0
Totals:	26	6	2	18	7	3

JERSEY CITY

	ab	r	h	po	a	e
Woychyshyn, cf	2	1	0	1	0	0
T. Struz, 2b	4	2	1	0	2	1
Barna, 2b	0	0	0	0	0	0
Teniuch, lf	4	2	2	1	1	1
Stelmach, lb	4	1	3	11	0	1
M. Stelmach, ss	4	2	1	0	5	2
Zayatz, rf	3	1	0	0	0	0
J. Struz, rf	0	0	0	0	0	0
Baranick, 3b	3	2	2	3	1	0
Furka, c	3	1	1	5	0	2
Steblecki, p	3	1	1	0	3	0
Totals:	30	13	11	21	12	7

Philadelphia :	11 0	202	0— 6
Jersey City:	0010	120	x—13

Runs batted in—Wochok, Juzwiak 2, Basarab, Stelmach 2, Baranick 2, Furka 2, T. Struz 2, Teniuch, M. Stelmach. Two-base hits—T. Struz, M. Stelmach, Baranick, Wochok. Sacrifices—Shegda, Kurko. Left on bases—Philadelphia 7, Jersey City 9. Stolen bases—Philadelphia 6, Jersey City 12. Bases on balls—Off Steblecki 5, Melnjak 3, Juzwiak 2, Kurko 4. Struck out—By Steblecki 4, Melnjak 2, Kurko 4. Hitts—Off Melnjak 5, Juzwiak 2, Kurko 4. Hit by pitcher—By Steblecki (Wochok), by Juzwiak (M. Stelmach). Passed ball—Wochok. Losing pitcher—Melnjak. Umpires—Polulich, T. Lutwiniak, Helinski. Time—2:00.

McADOO

	ab	r	h	po	a	e
Mikruk, 3b	5	3	1	1	1	1
Stalgaitis, ss	6	3	3	0	1	1
Kisarda, c	6	1	3	15	2	0
Moissey, lf	6	2	3	3	0	0
Petruncio, cf	5	2	2	0	0	0
T. Novy, 2b	6	2	3	1	1	1
W. Novy, lb	4	0	0	6	0	0
Sashko, rf	4	1	1	1	0	0
Klesh, p	5	1	2	0	2	0
Totals:	47	15	18	27	7	3

ST. CLAIR BR. 31

	ab	r	h	po	a	e
Wylotta, rf	4	0	2	0	0	1
Procak, lf	4	0	0	3	0	2
Juba, c	4	0	1	3	3	1
Kuzio, 3b	4	0	0	3	5	1
Hercha, p, ss	3	0	0	3	3	0
Tomko, cf	3	0	0	2	2	1
Powanda, ss, p	3	0	0	5	1	2
Horbal, lb	2	0	0	6	1	2
Kozla, 2b	2	0	0	0	0	0
Stock, rf	1	0	0	2	0	0
Totals:	30	0	3	27	15	10

McAdoo:	240	210	420—15
St. Clair 31:	000	000	000— 0

ST. CLAIR BR. 31

	ab	r	h	po	a	e
Wylotta, lf	5	1	1	0	0	0
Hercha, p	4	2	0	0	2	0
Kuzio, 3b	5	0	0	1	1	1
Kormash, c	5	1	2	15	2	0
Procak, ss	5	1	2	1	1	3
Tomko, cf	4	1	2	3	0	0
Horbal, rf	5	0	0	3	0	1
Kozla, 2b	4	1	1	0	2	0
Powanda, lb	3	1	0	4	0	0
Totals:	40	8	8	27	8	5

ST. CLAIR BR. 9

	ab	r	h	po	a	e
Salak, ss	4	0	1	8	0	0
J. Bednar, 3b	4	0	0	2	4	2
F. Lessick, c	4	1	0	10	1	0
J. Salak, lb	4	0	0	2	2	1
M. Lessick, p	4	0	1	0	1	0
N. Bednar, cf	4	0	0	2	0	1
C. Lessick, rf	3	0	0	0	0	2
Urenko, lf	1	0	0	0	0	0
Kozmari, 2b	1	0	0	1	0	1
N. Yaroschak, lf	2	0	0	1	0	1
C. Yaroschak, 2b	2	0	0	1	0	0
Totals:	33	1	2	27	8	8

St. Clair	211	211	000—8
St. Clair 9:	000	100	000—1

First Game

WILKES-BARRE

	ab	r	h	po	a	e
Katulka, 3b, p	5	2	2	0	0	0
Hawryshko, lb	3	1	1	2	0	0
Proch, cf	3	1	1	1	0	0
Hrenenko, lf	4	2	3	0	0	0
Swokla, rf, cf	4	2	1	0	0	1
Zwarycz, 2b	4	0	1	0	0	0
Narbecki, ss	1	1	0	2	1	0
Kozemka, c	2	3	0	14	0	1
Lucas, p, 3b	3	3	1	0	3	0
Leciston, lf	1	0	1	1	0	0
Sluzar, lb	1	1	1	1	1	0
Tranzulak, cf	0	1	0	0	0	0
Totals:	31	17	12	21	5	2

ST. CLAIR BR. 9

	ab	r	h	po	a	e
Krissock, lf	2	0	0	0	0	0
F. Lessick, 2b, p	3	0	0	2	3	0
J. Bednar, 3b	3	0	0	4	2	3
C. Lessick, c	3	1	1	3	2	0
J. Salack, p, ss	3	0	1	4	4	2
M. Lessick, lb	3	0	0	7	0	0
W. Salak, ss, 2b	2	1	2	1	0	1
M. Drake, rf, 2b	3	0	0	0	1	1
Kosmari, cf	2	0	0	0	0	0
Totals:	24	2	4	21	12	7

Wilkes-Barre:	018	120	5—17
St. Clair 9:	000	100	1— 2

Runs batted in—Katulka, Hawryshko 3, Hrenenko 2, Swokla, Zwarycz, Lucas 2, W. Salak. Two-base hits—Hrenenko, Hawryshko. Three-base hit—Zwarycz. Stolen bases—Katulka, Proch, Narbecki, Kozemka 2, Lucas, Leciston, Tranzulak. Sacrifices—Hawryshko, W. Salak. Double plays—Bednar and M. Lessick, F. Lessick and W. Salak. Left on bases—Wilkes-Barre 7, St. Clair 5. Bases on balls—Off Lucas 2, Katulka 1, J. Salak 5, F. Lessick 2. Struck out—By Lucas 13, J. Salak 1, F. Lessick 1. Hits—Off J. Salak 5 in 2 1-3 innings, F. Lessick 7 in 4 2-3 innings. Hit by pitcher—By Lessick (Tranzulak), by Lucas (Kosmari). Passed ball—Kozemka. Losing pitcher—J. Salak. Umpires—Kostinko, Kuzio. Time of game—1:55.

Second Game

WILKES-BARRE

	ab	r	h	po	a	e
Katulka, 3b	5	2	3	0	0	0
Hawryshko, lb	3	2	1	8	0	0
Zwarycz, 2b, ss, p	3	3	3	0	1	0
Swokla, cf	1	2	1	0	0	0
Narbecki, ss	1	0	0	0	0	0
Kozemka, rf	4	0	3	0	1	0
Tranzulak, c	2	0	2	12	0	0
Leciston, lf	3	0	0	0	0	1
Sluzar, p, ss,	3	3	3	0	4	0
Hrenenko, cf	2	1	1	1	0	0
Lucas, 2b	3	0	1	0	1	0
Totals:	30	13	18	21	7	1

ST. CLAIR BR. 9

	ab	r	h	po	a	e
Krissock, lf	3	0	0	1	0	0
F. Lessick, c	3	1	2	4	1	0
J. Bednar, 3b	2	0	0	5	3	0
C. Lessick, 2b	3	0	0	3	2	0
J. Salak, ss	2	1	0	1	3	1
M. Lessick, p	3	1	1	0	0	0
W. Salak, lb	2	0	0	6	0	0
N. Bednar, cf	2	0	0	1	0	0
Drake, rf	2	0	0	0	0	0
Totals:	22	3	3	21	9	1

Wilkes-Barre:	301	420	3—13
St. Clair 9:	010	001	1— 3

Runs batted in—Katulka, Hawryshko, Zwarych 2, Swokla, Kozemka 3, C. Lessick. Two-base hits—Swokla, M. Lessick. Stolen bases—Katulka, Zwarycz 2, Sluzar, F. Lessick. Sacrifice—J. Bednar. Double plays—J. Bednar and W. Salak; J. Salak, C. Lessick and W. Salak. Left on bases — Wilkes-Barre 6, St. Clair 3. Bases on balls—Off Sluzar 2, Zwarycz 1, M. Lessick 4. Hits—Off Sluzar 2 in 6 innings, Zwarycz 1 in 1 inning. Struck out—By Sluzar 11, Lessick 3. Hit by pitcher—By Lessick (Tranzulak, Hawryshko), by Zwarycz (N. Bednar). Passed ball—Tranzulak. Umpires—Carey, Kuzio. Time of game—2:00.

Буденне.

— Як же почувається ваш чоловік?

— Ой, дуже, дуже зле! Не може рушитись...

— Параліж?

— Ні! Кримінал.

ЦЕ З КОРКУ.
Джін Сейдел з Плейнфілду, Ню Джерзі, пробує купелевий костюм, зроблений з відповідного спрепарованого корку.

ЧИ НА ЗЕМЛІ ЩОРАЗ ТЕПЛІШЕ?

Відомий російський метеорольоґ проф. Берґ подає, що клімат нашої планети стає щораз тепліший.

Статистика виказала, що Нева замерзає завжди біля 26 листопаду, а в 1938 р. перервалася плавба на цій ріці щойно з кінцем грудня.

Можна зразу казати, що це явище наскрізь льокальне й здебільша залежить від Ґольфштрому. Одначе проф. Берґ піддержує своє твердження тим, що зріст середньої річної температури запримічується не лише в Европі, але скрізь по всьому світі й це є залежне від більшого ділання сонця.

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

(23)

Два дні Тарзан ішов на північ. Та всетаки не знайшов признаки того, чого шукав. Він убивав, їв, спав і ішов далі неструджено. Коли раз переходив лісом, зарослим бамбусом, почув голос, на який він станув, надслухуючи.

Голос повторився знову — це було трубіння слона в небезпеці. Малполюд звернув зо своєї стежки й пішов обережно через бамбусову гущавину. Знову почувся жалібний крик слона, а потім гострий, поганий сміх гиєн.

Нарешті Тарзан приблизився до того місця, де побачив слона, що майже гинув у ямі. Він зайшов туди ненароком. Недалеко від нього стояли й гаркали гиєни. Над ним літав кружком суп.

З вигляду слона Тарзан пізнав, що величезне сотворіння було близьке смерти. Він виступив на галяву, на якій була яма. Негайно гиєни звернули увагу на людину й загарчали на неї грізно.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".